

HVANG SZUNVON

A daru

A közelben zajló harcok nem érték el a falut, amely a 38. szélességi foktól északra feküdt, Szang-szám mégis alig ismert rá szülőhelyére. Az elhagyatott ház udvarán a fehér lopótökök nagy kupacban heverték; nem maradt senki, aki felvitte volna őket a tetőre. Kicsit távolabb gyermekek vonultak csöndben az úton. A falusiak féltek.

Szang-szám megállt a hegy lábánál a gesztenyésben, és felmászott egy fára. Mintha csak a bibircsókós öregember hangját hallotta volna hirtelen a távolból, ahogy azt kiáltja: „Mihaszna kölykök, már megint más gesztenyefájára másztok!”

Lehet, hogy az öreg időközben meghalt? Nem látta a vének között, akikkel nemrég találkozott. A fa törzsébe kapaszkodott, és az őszi eget fürkészte. Közben néhány gesztenye a földre esett, a burkuk már megszáradt és kettévált.

Amikor belépett a házba, amelybe ideiglenesen felderítők költöztek, egy szorosan megkötözött embert látott. Közelebb ment hozzá, hogy jobban lássa az arcát. Dak-ze volt az, egykori legjobb barátja, akit gyermekkor óta nem látott.

Megkérdezte a felderítőtszert, aki Tecshonból érkezett vele, hogy mi történt. Azt felelte, hogy ez a figura a Paraszt Szövetség másodtitkára volt, és a saját házában rejtőzött, ezért tudták elfogni.

Szang-szám leült a földre, és cigarettára gyújtott.

Dak-zét Csong Dánba kellett kísérni. Egy fiatal katonát jelöltek ki a feladatára.

Szang-szám a parázsló cigarettacsutkáról egy újra gyújtott, majd mikor azt is elszívta, felállt.

– Én kísérem el ezt az alakot.

Dak-ze Szang-számra se nézett, mintha a legkevésbé sem érdekelné, mi történik majd vele.

Elhagyták a falu környékét. Szang-szám egyik cigarettát a másik után szívta. Úgy tetszett, nem is élvezi a dohány ízt. Alig tartotta bent a füstöt, máris kifújta. Később felmerült benne, hogy talán ez az alak, Dak-ze is szívesen rágyújtana. Eszébe jutott, hogy amikor fiatalok voltak, hogyan lopóztak ki tökleveleket szívni a ház mögötti kerítés rejtekében. De nem lenne helyes ebben a helyzetben cigarettával kínálni.

Egyszer, fiatal korukban Dak-zéval a bibircsókós arcú öreg kertjébe mentek gesztenyét lopni. Szang-számon volt a sor, hogy felmásson a fára. Az öreg hirtelen elkiáltotta magát.

Szang-szám leesett a fáról, és nagyot huppant a földre. A gesztenyeburkok tüskéi fenekébe szúródtak, de nem ért rá velük foglalkozni, menekülniük kellett. Jó messzire futottak, hogy biztosak legyenek abban, az öreg nem éri őket utol. Csak ekkor mutatta meg az ülepét Dak-zének. Nagyon fáj, amikor barátja egyenként kihúzta a tüskéket. Nem tudta visszafojtani könnyeit. Dak-ze hirtelen elővett egy marék gesztenyét a sajátjából, és Szang-szám zsebébe nyomta.

Szang-szám eldobta a cigarettát, pedig még bele sem szívott. Elhatározta, hogy amíg ez az ember a foglya, nem gyújt rá újabbra.

Elérkeztek a hegy lábához. Két évvel a felszabadulás előtt Szang-szám a 38. szélességi foktól délre költözött, Tecshon környékére. Abban az időben gyakran járt ide, a hegy lábához Dak-zéval takarmányt gyűjteni.

Szang-számot hirtelen elöntötte a méreg, és kiabálni kezdett:

– Figyelj, te! Hány embert öltél meg?

Dak-ze ekkor hátrafordult, és Szang-számra nézett, majd elfordította a fejét.

– Azt kérdeztem, hány embert öltél meg?

Dak-ze újra megfordult, és szúrós szemmel nézett Szang-számra. Tekintete parázslott, és hosszú bajuszát kezdte rácsálni.

– Mert feltételezem, hogy ezt csináltad: a környéket jártad, és embereket öltél.

Óh, ez a semmirekellő! Szang-szám mégis megkönnyebbülést érzett, miután végre kimondta, amit gondolt. Majd újra megszólalt:

– Miért marad a házában egy olyan ember, mint te, a Paraszt Szövetség másodtitkára, miért nem szökök meg? Biztosan titkos küldetésed volt, ezért rejtőztél el, ugye, igazam van?

Dak-ze nem válaszolt.

– Mondd meg őszintén! Azért rejtőztél el, mert feladatot kaptál, amelyet a házadból kellett végrehajtanod?

Dak-ze csöndben lépkedett. Úgy tűnik, gondolta Szang-szám, hogy ez a férfi fél megszólalni. Ilyenkor segíthet, ha jól belenézel a pofájába. De az továbbra sem akarta feléje fordítani a fejét.

Szang-szám kezét a pisztolyára tette, és azt mondta:

– Semmi értelme kimosni magad az egészből. Úgyis hamarosan lelőnek. Inkább mondd el nekem gyorsan az igazat.

Dak-ze továbbra sem nézett rá, de megszólalt:

– Nem akarom én kimosni magam semmiből. Én csak egy egyszerű, szegény parasztcsalád gyermeke vagyok, akinek azt mondták, hogy keményen dolgozott, ezért megérdemli, hogy a Paraszt Szövetség másodtit-

Hvang Szunvon elbeszélései (*A daru* és a *Durva szemcsés homok*) a Ráció Kiadó *Kagylóhéjak* című kötetében jelentek meg először 2005-ben.

kára legyen. Ha ez főbenjáró bűn, hát nem tehetek róla. Minden, amihez értek, a földművelés, semmi más.

Pár pillanat múlva hozzátette:

– Az apám betegem fekszik az otthonában már vagy fél éve.

Dak-ze apja özvegy volt, egész életét szegény parasztként élte le, és megöregedett, mire felnevelte egyetlen fiát. Már hét évvel ezelőtt is a földig görnyedt, arca pedig összeaszalódott.

– Hát nem nőültél meg?

Kis idő múlva Dak-ze azt válaszolta, hogy de igen.

– És kit vettél el?

– A Törpét.

– A Törpét?

A szegény kis Törpét könnyebb volt átugrani, mint megkerülni. De mindig kimérten és udvariasan bánt mindenkivel. Hányszor gúnyolták Dak-zéval, hogy az sírva fakadt.

– És hány gyermeketek van?

– Az első most ősszel fog megszületni.

Szang-szám alig tudta megállni a nevetést. Micsoda kép! Egy kis test hosszú kézzel és hatalmas, kiugró pocakkal. Aztán így szólt:

– Egyébként is, nem gondolod, hogy gyanús vagy, amiért nem szöktél meg, hanem otthon maradtál?

– Óh, gondoltam én a szökésre. Valaki azt mondta, hogy ha a déliek benyomulnak, akkor minden férfit felsorakoztatnak és kivégeznek, ezért az összes tizenhét és negyven év közötti férfinak Északra kell menekülnie. Úgy gondoltam, hogy én is elmegyek, és édesapámat majd a hátamon viszem. De apám nemet mondott. Hogy hagyhatna ott mindent, amiért egy egész életet dolgozott, mondta. Az apámnak rajtam kívül senkije sincs, és már megöregedett a munkában, ezért nekem haláláig vele kell maradnom. Mi földhöz kötött emberek vagyunk, semmi értelme sem lett volna elmennünk.

Szang-szám egyszer, éjszaka azt javasolta édesapjának, hogy szökjenek meg. Az édesapja akkor ugyanezt mondta. Hogyan hagyhatná ott egy paraszt a földjét? Szang-szám tehát egyedül jött el. Úttalan utakon és barátságtalan falvakon át vándorolva, csak egy gondolat foglalkoztatta: a munka, amelyet elkezdett, a munka, amely most idős szüleire, fiatal feleségére és gyermekére maradt. Szerencsére azóta semmi bántódásuk nem esett, épek, egészségesek.

Túljutottak a hegycsúcson. Most már Szang-szám került Dak-ze tekintetét. Erősen perzselt a nap, égette homlokukat. Milyen remek idő lenne ez gabonacséplésre – gondolta.

Amikor leértek a hegyről, Szang-szám megállt, és nem mozdult. Úgy tetszett, hogy a közeli tisztáson fehér

ruhás emberek dolgoznak a földig görnyedve, ám valójában darvakat láttak. Elérkeztek a határ menti fegyvermentes övezetbe. Ezek a darvak itt zavartalanul élhették életüket, hisz a területre senki nem léphetett.

Egyszer, amikor Szang-szám és Dak-ze tizenegy évesek voltak, a szüleik tudta nélkül idejöttek, és csapdába csaltak egy darvat. Egy gyönyörű mandzsúriai darvat. Lekötözték a szárnyát, és naponta kijöttek megnézni. Időnként a hátára pattantak. Majd egy nap a felnőttek beszélgetését kihallgatva megtudták, hogy valaki egyenesen Szöulból jön darvakat lőni. Néhány példányra volt szüksége a kormánynak, és a tartomány kormányzója személyesen engedélyezte a vadászatot.

A gyerekek, amikor ezt megtudták, a tisztáshoz futottak. Nem érdekelte őket, hogy kiderül a titkuk, sem az, hogy megszidják őket. Csak attól féltek, hogy lelővik a darvukat. Eszeveszetten futottak a madárhoz, odakúsztak hozzá, és kiszabadították. De a daru csak dülöngélt, járnai sem tudott. Biztosan azért, mert már túl sok ideje volt fogságban. Felemelték és feldobták a levegőbe. Hirtelen lövés dördült. A daru csapott néhányat a szárnyával, majd a földre zuhant. Eltalálták!

Ebben a pillanatban egy másik daru röppent fel a közeli gazból, és nagyra tárta szárnyait, mire az ő madaruk felemelte a fejét, és válaszolt neki. A levegőbe emelkedett, tett néhány kört a fiúk feje fölött, és elrepült a távolba. A két fiú csak állt ott, és az eget bámulta, míg a daru teljesen el nem tűnt.

– Hé, fogjunk néhány darvat, mielőtt továbbindulnánk – törte meg hirtelen Szang-szám a csendet.

Dak-ze zavarában csak állt mozdulatlanul, nem értette a dolgot.

– Rendben, én egy hurkot készítek, te addig tereld felém a darvakat – mondta Szang-szám.

Ekkor eloldozta a kötelet Dak-ze csuklójáról, és leguggolt a gazba.

Dak-ze arca egy pillanat alatt elfehéredett. Érezte, hogy a golyó, amelyet Szang-szám szavatolt neki, abból az irányból fog jönni, amerre egykori barátja az előbb eltűnt a bokrokban.

Szang-szám a bozótos túlsó felén bukkant elő, és körbenézett:

– Hé, mit állsz ott, mint egy idióta? Siess, és terelj felém néhány darvat.

Végre úgy tetszett, Dak-ze megértette, mit akar Szang-szám, és kúszni kezdett a bozótban át, el. Ekkor néhány daru kitérte hatalmas szárnyát a kék őszi ég alatt, majd ráérsen a magasba röppent.

1953 januárja

Yoo Jinil és Szűts Zoltán fordítása